

ZA PROGRAM EDUKACIJE O GOSPODARENJU OTPADOM GRAD PULA "POVUKAO" 164 TISUĆA KUNA

Novih 70 eko jumbo-plakata za dodatnu edukaciju građana

Grad Pula već duži niz godina raznim programima i aktivnostima brine o pravilnom gospodarenju otpadom i razvoju cijelog sustava gospodarenja otpadom. To se među ostalim postiže i aktivnim praćenjem natječaja koje objavljuje Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti (FZOEU) ne bi li bi privukla značajna financijska sredstva. Upravo je jedan od takvih i "Program edukacije o gospodarenju otpadom i izbjegavanju nastajanja otpada za 2015. godinu u Gradu Puli" kojeg je Grad kandidirao na natječaj Fonda a putem čega je odobreno 164 tisuća kuna (s PDV-om), uz sufinanciranje 40 posto vrijednosti Programa.

Za građane nastupaju bitne promjene u sustavu gospodarenja otpadom. Značajno se mijenja infrastruktura sustava i prilagođava tipologiji stanovanja u pojedinim dijelovima grada s ciljem postizanja načela "proizvođač plaća"

Iako svi provedbeni propisi još nisu doneseni, u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i pripadajućim podzakonskim aktima, za građane nastupaju bitne promjene u sustavu gospodarenja otpadom. Naime, značajno se

mijenja infrastruktura sustava i prilagođava tipologiji stanovanja u pojedinim dijelovima grada, s ciljem maksimalne individualizacije sustava i postizanja načela "proizvođač plaća". Ove je promjene kako ističu u gradskom Odsjeku za informiranje, nužno uvoditi uz adekvatan edukativno-informativni program kako bi građani na ispravan način pristupili novom sustavu te već na početku u usvojili ispravne navike postupanja s otpadom.

U tu svrhu, Grad Pula nastavlja s aktivnostima čiji je cilj osvijestiti građane o nužnostima selektivnog prikupljanja otpada. U sklopu Programa edukacije o gospodarenju otpadom i izbjegavanju nastajanja otpada za

2015. godinu u Gradu Puli, a prije svega se obraćaju djeci i odraslima kako bi se postigli konkretni i mjerljivi rezultati. Aktivnosti u programu osmišljene su na način da se odvijaju u direktnom edukativnom procesu, ali i uz pomoć medija i sustava oglašavanja, kako bi potrebne informacije dospjele do svih građana.

Sam edukativni proces obuhvaća razne predstave i predavanja o selektivnom prikupljanju otpada te promjenama koje se događaju u sustavu gospodarenja otpadom kao vrijednog resursa. Za djecu predškolske dobi te prvih i drugih razreda osnovnih škola osmišljena je edukativna lutkarska kazališna predstava Teatra Naranča: Pipa - čuvar prirode.

Osim edukacije najmlađih, osmišljena su i predavanja o selektiviranju za školarce 4. i 5. razreda pulskih osnovnih škola, za sve vijećnike mjesnih odbora na području Pule, kao i za sve zaposlenike gradske uprave. Dio aktivnosti već je proveden, dok će se ostatak provoditi do lipnja sljedeće godine, dokad je nužno realizirati sve aktivnosti planirane ovim programom.

Tako je na strateškim mjestima u Puli već je započelo postavljanje edukativnih jumbo-plakata u zelenoj, plavoj i žutoj boji, s uputama o načinu recikliranja - odlaganje stakla, papira i plastike. Tijekom sljedeća tri mjeseca postaviti će se ukupno 70 jumbo-plakata, a edukativni plakati o

načinu recikliranja bit će postavljeni i na deset autobusnih stajališta. Za pripremu, tiskanje i tromjesečni postav edukativnih jumbo plakata te postav na autobusnim stajalištima, koji su dio spomenutog Programa koji financira Fond, izdvojeno je 45,4 tisuće kuna.

U cilju provođenja zakonske obveze o potrebi informiranja građana o uspostavi reciklažnog dvorišta, svim građanima Pule dostavit će se letci s preciznim informacijama o načinu odlaganja otpada u zelene otoke, kao i o podacima o vrstama otpada koje se odnose u reciklažno dvorište.

Goran ROJNIĆ

nastavak na str. 2

SUSTAV OD "VRATA DO VRATA" POKAZAO ODLIČNE REZULTATE

Dovršetak sanacije Kaštijuna iz EU fondova

Danas Pula ima izgrađene temelje potrebne infrastrukture sustava gospodarenje otpadom te se javlja potreba za njegovom daljnjom nadogradnjom. Pokrenuta je mreža zelenih otoka, selektivno prikupljanje od vrata do vrata putem posebnih vrećica, uspostava reciklažnog dvorišta i brojne edukativne aktivnosti, ističu u Gradu Puli

Piše **Goran ROJNIC**

Osim uvođenja nove komunalne infrastrukture, u Gradu Puli veliku pažnju posvećuju edukaciji građana kako bi stanovnici dobili što kvalitetnije informacije o nastalim promjenama u načinu gospodarenja otpadom. U prvom valu obuhvaćeno je oko 650 domaćinstava, odnosno oko 1300 stanovnika. Riječ je o stanovnicima Mjesnog odbora Nova Veruda i Veli Vrh koji su prvi u gradu Puli obuhvaćeni pilot projektom selektivnog prikupljanja otpada po sistemu "od vrata do vrata", a koji je, tvrde u Gradu pokazao izvrsne rezultate.

Mreža zelenih otoka

Po tvrdnjama gradskog Odsjeka za informiranje, danas Pula ima izgrađene temelje potrebne infrastrukture sustava gospodarenje otpadom te se javlja potreba za njegovom daljnjom nadogradnjom. Tako je primjerice dosad proveden velik broj aktivnosti, kao što su uspostava mreže zelenih otoka u skladu s europskim standardima, uvođenje selektivnog prikupljanja od vrata do vrata putem posebnih vrećica, uspostava reciklažnog dvorišta (izrađena je dokumentacija za drugo reciklažno dvorište te je predan zahtjev Fondu za sufinanciranje gradnje), kao i mnogobrojne promotivne i edukativne aktivnosti.

Također, saniran je jedan dio odlagališta komunalnog otpada "Kaštijun", a završetkom gradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom, krenut

Otpad postaje vrijedna sirovina

će i dovršetak sanacije sredstvima EU fondova. Možda najznačajnija aktivnost bez koje nijedan sustav ne bi zaživio, a u koju se u zadnjih godina značajno ulagalo, je razvoj svijesti građana o potrebi selekcije i recikliranja. Riječ je o preduvjetu razvoja bilo kojeg održivog sustava gospodarenja otpadom, a koji je ostvaren zahvaljujući upravo mnogobrojnim edukativnim aktivnostima, kojima se pristupilo nakon provedenih anketa o stavovima, znanjima, ponašanju i spremnosti građana na selektivno prikupljanje otpada.

Edukacija i informiranje provodilo se i direktnom

komunikacijom s građanima mjesnih odbora, školarcima, s vrtićkom djecom, a šira javnost informacije je dobila i putem promotivnih štandova postavljenih na frekventnim mjestima u gradu kao i u sklopu pulskog Sajmu knjiga.

Edukacija u vrtićima i školama

Tijekom 2011. godine, u sklopu obilježavanja Dana planete Zemlja, organizirana je akcija sa svim pulskim vrtićima. Učiteljima u vrtićima dostavljeni su radni listovi za svako dijete ponaosob na temu selektivnog odvajanja otpada. Iste je godine započela i suradnja Grada s Udru-

gom Zelena Istra u sklopu projekta "Reciklirajmo u školi", koji se provodi već tri godine. Grad Pula sufinancira projekt već niz godina, a edukaciju provodi udruga Zelena Istra. U okviru projekta, vrši se edukacija djece i djelatnika u osnovnim školama s prikladnim nagradama. Provedene su i edukativne akcije čišćenja podmorja kao i akcije čišćenja gradskih šumica od otpada te je uz već postojeće zelene otoke, postavljeno i 16 posuda za prikupljanje otpadnog tekstila i obuće.

Među ostalim, tiskane su i edukativne brošure o kompostiranju koje su se u travnju 2012. godine, zajedno s 150 kompostera koje je nabavila Pula Herkulane, podijelile građanima dvaju mjesnih odbora. Zajedno s podjelom kompostera, Grad Pula je održao i predavanja o pravilnoj uporabi kompostera te o razlozima i mogućnostima iskorištavanja vrijednih svojstava zelenog i bio-otpada, s ciljem nadogradnje sustava selektivnog prikupljanja.

Daljnijim razvojem i nadogradnjom sustava, građanima koji sudjeluju

u projektu "od vrata do vrata", krajem 2014. godine podijeljeno je još 250 kompostera, nabavljenih sredstvima Grada Pule.

Uspostavom pilot projekta "Eko otok" - montirani su ograđeni, pojedinačni box-ovi pod ključem sa spremnicima za odlaganje ostatnog i selektivnog otpada te je provedena edukacija stanovnika višestambenih zgrada u mjesnom odboru Šijana. U sklopu EU projekta DIVA, koji se odnosio na sanaciju ilegalnih odlagališta otpada i podizanje svijesti o njihovoj štetnosti, provedena je edukacija djece u osnovnoj školi na području koje je bilo zona ilegalnog odlagališta, a koje je kroz projekt sanirano.

Kontrola ilegalnih deponija

Implementacijom projekta kojeg je vodila Istarska županija, uspostavljena je i elektronska baza podataka i web aplikacija za pristup podacima iz baze. Konkretno, riječ je o bazi koja prati trenutno stanje s otpadom na određenoj lokaciji kroz vrijeme, a drugim riječima, evidentira se svaka

promjena na određenoj lokaciji.

Od 2012. godine, Grad Pula sudjeluje u organizaciji i realizaciji sanacije ilegalnih odlagališta otpada "Zelena čistka", na nacionalnoj razini. Tijekom 2014. godine, osim već spomenutih edukativnih aktivnosti, u suradnji s Udrugom "Moj otok", za građane je održana edukativna radionica na temu azbestnog otpada, pod nazivom "Moja Pula bez azbesta".

Također, edukativna akcija čišćenja podmorja gradskog akvatorija provodi se već niz godina, u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Pule, zajednicom Tehničke kulture, ronilačkim udrugama i osnovnim školama, a rezultat je znatno čišće podmorje i jačanje svijesti javnosti o potrebi očuvanja okoliša i nastavka puta održivog razvoja. U Gradu poručuju da će se osim novih materijala, o pravilnom gospodarenju otpadom, u narednom periodu koristiti i "jinglovi" te promotivni video spotovi u gradskom kinu Valli koji će se puštati prije početka projekcije filmova.

Ovisno o vrsti, otpad se odlaže u odvojene posude

nastavak sa str. 1

BRUXELLES DAO PODRŠKU FINANCIRANJU PROJEKATA NA PODRUČJU JADRANSKO-JONSKE REGIJE

Prioriteti su energetika, promet i zaštita okoliša

Istarska županija je bila najuspješnija hrvatska županija u programima prekogranične suradnje Slovenija - Hrvatska i Jadranske prekogranične suradnje. Stoga ne treba sumnjati da će biti jednako uspješna i što se tiče velikih mogućnosti koje nudi EU nakon usvajanja EU strategije za Jadransko - jonsku regiju, rekao je euro-parlamentarac Ivan Jakovčić

Zastupnik u Europskom parlamentu Ivan Jakovčić bio je domaćin okruglog stola o razvojnim projektima na području jadransko-jonske regije koji je ovog mjeseca održan u Europskom parlamentu. Na raspravi koja se vodila pod nazivom "Izgradnja nove Europe temeljena na makro regionalnim strategijama: Iskustva EU Strategije za jadransku i jonsku regiju" sudjelovali su predstavnici regionalnih i lokalnih vlasti s područja Jadransko-jonske regije kao i parlamentarni izvijestitelji u sjeni za tu Strategiju.

Zemlje trebaju iskoristiti podršku

Kao glavni izvijestitelj EP-a za Strategiju EU-a za jadransku i jonsku regiju, Jakovčić je naglasio da za realizaciju velikih projekata u području prometa, energetike, zaštite mora i turizma sada postoje formalni i financijski preduvjeti, naglasivši pritom kako zemlje iz te regije sada trebaju iskoristiti. Po njegovim riječima, kada je prije deset godina u Puli osnovana Jadranska euro-regija, koja je kasnije prešla u Jadransko-jonsku makroregiju, bilo je jasno da je pred svima dug put senzibiliziranja europskih institucija i cjelokupne europske javnosti za tu inicijativu.

Ivan Jakovčić

Naglasio je da su im uzor tada bile Baltička i Dunavska strategija, dodajući da je njegov izvještaj o Strategiji EU-a za jadransku i jonsku regiju nedavno prihvaćen ogromnom većinom glasova zastupnika. Među ostalim je na sjednici ustvrdio da su sada ispunjeni formalni preduvjeti za financiranje ključnih razvojnih projekata na području makro-regije te da se sada može pokrenuti realizacija jadransko-jonske autoceste i ostalih poveznica, poput energetskih, koje su dio tog koridora. Istaknuo je i važnost razvoja održivog turizma i ribarstva kao i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

-Sve ono o čemu smo prije jednog desetljeća pomalo i maštali danas je postalo stvarnost. Bruxelles je spreman financirati velike infrastrukturne projekte na području jadransko-jonske regije te pozivam sve zemlje koje sudjeluju u Jadransko-jonskoj strategiji, ali i regije, gradove, općine kao i nevladine udruge i privatni sektor da se aktivno uključe u realizaciju tih projekata, kazao je Jakovčić. Na pitanje može

Izvjestaj o Strategiji EU-a za jadransku i jonsku regiju prihvaćen ogromnom većinom glasova

li izdvojiti neke od ključnih/prioritetnih projekata i zbog čega smatra da je nužna njihova realizacija, rekao je kako treba uzeti u obzir da se radi o zemljama koje će u skoroj budućnosti postati članice EU, te ih je kao takve sigurno potrebno što ranije prometno i infrastrukturno povezati, veli Jakovčić. Naglašava da je nužno poboljšati standarde zaštite okoliša te u smislu obnovljivih izvora energije, iskoristiti njihov veliki hidro-energetski potencijal.

-U tom kontekstu prije svega možemo govoriti o projektima vezanim uz energetsku infrastrukturu, prometno povezivanje i zaštitu okoliša. Od većih infrastrukturnih projekata tu su primjerice jadransko-jonska autocesta, LNG terminal na Krku ili željeznički koridor Ancona-Bari. Imao sam nedavno prilike razgovarati i sa Wernerom Hoyerom predsjednikom Europske investicijske banke koji je istaknuo spremnost financiranja privatnih investi-

cija u turizam, rekao je Jakovčić. Zanimalo nas u kojem je iznosu EU spremna financirati realizaciju spomenutih projekata, na što Jakovčić tvrdi da već sada postoje saznanja o visini dostupnih sredstava iz raznih EU izvora.

-Koliko će pak zaista biti uloženo, prije svega zavisi o stanju pripremljenosti projekta i spremnosti u zemljama jadransko-jonske regije za njihovu realizaciju. Za velike projekte najveća je šansa Junckerov

fond, odnosno novi Europski fond za strateške investicije, koji ima za cilj mobilizirati dodatna javna i privatna ulaganja u EU, u iznosu od najmanje 315 milijardi EUR-a, i gdje su zemlje jadransko-jonske regije pripremile velik broj projekata. U okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF - Connecting Europe Facility) s ukupnom vrijednosti od 33 milijarde eura, također su sredstva namijenjena Jadransko-jonskoj regiji, tvrdi Jakovčić.

Novi program Italija-Hrvatska

Ističe i program Adriatic koji u 7-godišnjem razdoblju ima na raspolaganju 99,2 milijuna eura i koji je upravo dokumentima Europske komisije definiran za realizaciju projekata iz EU strategije za Jadransko-jonsku regiju. Osim drugih manjih programa teritorijalne suradnje, smatra da su za nas značajni EU programi prekogranične suradnje između Slovenije i Hrvatske od 2014. - 2020., u vrijednosti od 55,6 milijuna eura, te novi program prekogranične suradnje Italija - Hrvatska koji je ovih dana odobren od strane Europske komisije, a koji je za programsko razdoblje 2014.- 2020. vrijedan gotovo 237 milijuna eura. Također, potvrdio je da se u ovom kontekstu otvara mogućnost da se neki od projekata u sklopu ove inicijative realiziraju i na području Istarske županije.

-Svakako, Istarska županija je u proteklom razdoblju bila najuspješnija hrvatska županija što se tiče programa prekogranične suradnje Slovenija - Hrvatska i programa Jadranske prekogranične suradnje, stoga na temelju stečenog iskustva, ne treba sumnjati da će biti jednako uspješna i što se tiče velikih mogućnosti koje nudi EU nakon usvajanja EU strategije za Jadransko - jonsku regiju, zaključio je Ivan Jakovčić.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

MEĐUNARODNO PRIZNANJE GRADU BUZETU DONIJELO PRESTIŽNU TITULU ZA 2016. GODINU

Grad sporta - u zdravom tijelu sportski i europski duh

Prednosti titule grada sporta su mnogo-brojne, a uz samu promociju "otvaraju vrata" sportskim projektima koji se mogu financirati iz EU fondova. Nama je to prilika da promoviramo sport kod još većeg broja ljudi, prvenstveno rekreativni sport u svrhu zdravlja, rekao je bužetski gradonačelnik Siniša Zulić

Piše **Gordana ČALIC SVERKO**

Dvema službenim titulama, grada tartufa i grada prijatelja djece, Buzet je pridodao treću; Europskog grada sporta - European Town of Sport 2016. godine. Prestižnu titulu dodijelila mu je organizacija ACES Europe sa sjedištem u Bruxellesu. Buzet je time drugi hrvatski grad koji je ušao u ekskluzivno društvo europskih gradova sporta jer prije njega to je uspjelo samo Lepoglavi koja tu titulu nosi za 2015. godinu.

Međunarodno priznanje uručeno je na svečanoj ceremoniji organizacije ACES Europe, krajem studenog ove godine, održanoj u Europskom parlamentu u Bruxellesu, a predstavnicima Buzeta predao ga je predsjednik Federacije europskih sportskih prijestolnica i gradova (ACES) Gian Francesco Lupattelli.

Veliki poticaj sportašima

Neprofitna organizacija ACES Europe sa sjedištem u Bruxellesu u Belgiji, od 2001. godine dodjeljuje priznanja, među kojima i titulu Europski grad sporta za gradove s manje od 25.000 stanovnika. Od svog osnutka ACES Europe nastoji promovirati sport među svim građanima Europske unije, posebice ugroženim skupinama, djecom, starijim osobama i osobama s invaliditetom. Glavni ciljevi kojima se teži su uživanje u vježbi i rekreaciji, volja i želja za uspjehom i postizanjem cilja, osjećaj zajedništva, poticanje fair-playa i mnogobrojni pozitivni učinci na zdravlje.

Prednosti titule grada sporta su mnogobrojne, a neke od najvažnijih su; međunarodno priznanje, promocija grada kao grada sporta, povećanje vrijed-

nosti sportskih aktivnosti grada, sudjelovanje u najvećoj mreži gradova sporta u Europi, razmjena iskustava sa drugim gradovima sporta, prilika za partnerstvo s drugim gradovima na mnogobrojnim EU projektima za dodjelu nepovratnih sredstava.

-Ttula koju smo dobili, poticaj je prije svega sportašima i sportskim klubovima da 2016. godinu također odrade na jednoj vrhunskej razini. Što se samog Grada Buzeta tiče nama je to prilika da promoviramo sport kod još većeg broja ljudi, prvenstveno rekreativni sport u svrhu zdravlja. S druge strane nadam se da će to polučiti konkretne programe i projekte financirane iz različitih izvora financiranja kojima će biti cilj naglašavati da je sport jedan neizostavni segment zdrave sredine i da će to biti prilika i sportskim klubovima koji su možda od sada manje koristili izvore financiranja u promociji zdravlja i rekreacije, da i na taj način ostvare još neke dodatne aktivnosti u budućnosti, istaknuo je bužetski gradonačelnik Siniša Zulić. Ova je titula, dodao je, priznanje svim sportašima, trenerima, sportskim djelatnicima i rekreativcima, ali i brojnim navijačima.

Grad sportaša i rekreativaca

- Buzet ima mnogo sportaša svih dobi i uzrasta te 22 udruge u mnogim sportovima. Ovo priznanje je bit će dodatni poticaj i djeci i odraslima da se još više bave sportom, istaknuo je Mario Siročić, tajnik gradske Zajednice sportskih udruga.

- Mi sportaši s ponosom smo dočekali ovo priznanje. Sigurna sam da će to svim našim klubovima i sportašima dati dodat-

Europsko prvenstvo u brdskom automobilizmu 34. Buzetski dani

ACES Europe dodjeljuje šest priznanja

ACES Europe dodjeljuje šest priznanja; Europska prijestolnica sporta, Europski grad sporta, Europska zajednica sporta, Europski grad sporta godine, Svjetska prijestolnica sporta te Europski manji grad sporta kao višestruku nagradu diljem Europe godišnje za grad s manje od 25.000 stanovnika. U Hrvatskoj se do sada titulom Europskog manjeg grada sporta može podičiti samo grad Lepoglava koji taj naslov nosi upravo za tekuću 2015. godinu.

ni poticaj da u narednom razdoblju budu još brojni i bolji. Titula je to koja će zasigurno uz sportske terene privući još više naših sugrađana bez obzira da li su aktivni natjecatelji i sportaši gledatelji ili podrška radu naših klubova, rekla je Vilma Jeletić predsjednica Zajednice Udruga sportskih klubova uz zahvalu Gradu Buzetu na potpori i razu-

mijevanju koje iskazuje u sportskom segmentu usprkos teškim vremenima.

Buzetsko Gradsko vijeće odluku o kandidaturi donijelo je u travnju, pismeno, kroz razne sportske klubove ili rekreativno bavi sportom, dok je u Europi taj prosjek 18 posto. Zavidna su i financijska izdvajanja s obzirom se

Priznanje dodijeljeno u Europskom parlamentu u Bruxellesu

6.000 stanovnika, više od 25 posto, aktivno ili povremeno, kroz razne sportske klubove ili rekreativno bavi sportom, dok je u Europi taj prosjek 18 posto. Zavidna su i financijska izdvajanja s obzirom se

iz gradskog proračuna za sportske aktivnosti izdvaja 4,2 posto proračunskih sredstava, dok je europski prosjek 2,3 posto.

Na bužetskom području ima 30-tak sportskih objekata različitih

tim koji je primjer cijeloj Europi, istaknuli su predstavnici ACESA tijekom svog rujanskog boravka u Buzetu.

Duga sportska tradicija

Uz to, na bužeštini ukupno je 800 registriranih sportaša, čemu valja dodati i brojne rekreativce. Puno se radi i na promidžbi sporta čime se potiče veća angažiranost i postotak sportskih aktivnog stanovništva. Grad Buzet, svi sportski klubovi te udruge, podržavaju volontersko sudjelovanje u sportu i dodatno ga potiču. Svaki sportski događaj privlači i određeni broj volontera. U slučaju auto moto manifestacija na europskoj razini radi se o broji od preko stotinu volontera bez kojih

Sportske igre mladih

Šesto izdanje Obiteljske olimpijade

Aerobik uz Mirnu

primjerice Buzet nikada ne bi stekao reputaciju hrvatskog grada oktana.

Počeci bavljenja sportom u Buzetu sežu u 1905. godinu kada se u ovim krajevima počinje igrati nogomet. Danas najpopularniji, kako

amaterski tako i profesionalni sportovi jesu; rukomet, automobilizam, enduro i boćanje, a oni svoju brojčanu nadmoć duguju značajnim uspjesima u posljednje vrijeme. Postoji čitav niz drugih sportova s brojnim

amaterskim i profesionalnim natjecateljima. Zadnjih se godina u Buzetu konstanto razvijaju i outdoor sportovi poput planinarenja, penjanja, biciklizma, downhill, endura, trekinga i paraglidinga pa se osim povećanja

broja sportaša bilježi i razvoj outdoor infrastrukture.

Strategijom razvoja zdravstvenog turizma dotaknuti su i temelji za plan razvoja sporta na bužetskom području. Unutar te strategije, predlaže se osnivanje Vitality centra koji će temeljem zdravstvenog turizma povezati postojeće turističke proizvode uključujući gastronomiju, enologiju, outdoor sportove i neke vrste zdravstvenih usluga. Među najvećim potencijalima su sportovi na otvorenom, a dodatni resursi su samoniklo ljekovito bilje, gastronomija, lov, ribolov, voda, industrijska baština, kultura, razne manifestacije, tradicijski običaji.

Sport i u domovima za starije

Izgradnjom fitness sadržaja na otvorenom, što je financirano kroz projekt Buzet outdoor fitness, omogućena je bolja iskoristištenost atraktivnih prirodnih resursa i razvoj aerobik aktivnosti na otvorenom. Bužećanima i turistima na raspolaganju je besplatno 11 fitness sprava kod Tombasina uz rijeku Mirnu. Projekt Buzet outdoor proveden je u sklopu javnog poziva Ministarstva turizma. Također je upotunjena sportsko rekreativna ponuda slobodnog i sportskog penjanja u razdoblju pred i post sezone te kvaliteta specifičnih oblika turizma. U sklopu projekta Buzet outdoor, izgrađena je najatraktivnija stijena za penjanje u regiji, bolder u ročkom Domu kulture i uređena planinarska pješačka staza Sedam slapova.

U Buzetu potiču sport kod građana svih dobnih skupna. Od 2014. godine u Domu za starije i nemoćne provodi se projekt organiziranja dnevne aktivnosti za starije među kojima i sportsko rekreativne aktivnosti poput vježbi rekreacije, pikada, višestruke boćanje, šetnje. Udruga umirovljenika provodi sportsko zabavne programe među njima boćanje i pikado. Buzet je za osobe s invaliditetom osigurao uvjete za streljaštvo. U povodu Međunarodnog dana obitelji, Buzet kao grad prijatelja djece zajedno sa suorganizatorima organizira Obiteljsku olimpijadu program natjecateljsko zabavnog sadržaja gdje se djeca natječu zajedno sa roditeljima.

Od ožujka i službeno otvorenje

PREDSTAVLJAMO UNUTRAŠNJOST I POVIJEST "KUĆE

Čamčarnici ponovno

Pritiskom gumba mogu se razgledati video snimci iz zraka svih 14 otoka Brijunskog arhipelaga, a mirisima i igrom vrtnje, skeniranjem i aplikacijama, posjetitelji se mogu upoznati s florom i faunom otočja. U sklopu centra nalazi se i učionica opremljena mikroskopima i didaktičkom opremom za edukativne radionice

Piše **Danijela BAŠIĆ-PALKOVIĆ**
Smilio **Milivoj MIJOSEK**

Ovog mjeseca na otočju Brijuni otvoren je suvremeni posjetiteljski centar pod nazivom Kuća za brodice. Radi se o moderno opremljenom edukacijsko-interpretacijskom centru u kojem se gotovo sve može dotaknuti, oslušnuti pa čak i pomirisati. Šetnjom kroz centar, svi koji dođu zasigurno neće ostati razočarani jer ovaj izložbeni interaktivni prostor s pravom može stajati uz bok sličnim centrima, kako u Europi tako i diljem svijeta.

Uloženo 9 milijuna kuna

U kući za brodice od ovog mjeseca se na modern i suvremen način prezentiraju more i podmore ali i sve ostale prirodne vrijednosti otočja Brijuni. Iako je centar predstavljen ovog mjeseca, za posjetitelje službeno vrata otvara početkom sezone na otočju, dakle u ožujku.

Prvi je to i zasad jedini centar u Istri gdje su inovativnim pristupom i multimedijom, korištenjem modernih tehnologija, prezentirane prirodne i kulturno-povijesne vrijednosti zaštićenog područja.

Naime, zbrajajući vlastita sredstva Javne ustanove NP Brijuni te nepovratna sredstva Svjetske banke, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i MedPAN-a, u sanaciju, uređenje i opremanje Kuće za brodice u protekle je četiri godine uloženo oko 9 milijuna kuna. Posjetiteljski je centar smješten u Kući za brodice, izvornog naziva Boothaus, ili iz milja zvanoj Čamčarnici, jedinstvenom secesijskom objektu na otoku. Tu je kroz osam prostorija predstavljen nekadašnji život na Brijunima, igre, ples, glazba, umjetnička djela, gostovanja poznatih osoba, domaćini - obitelj Lenz, ali i Brijunski vremeplov od prvih stanovnika otočja do današnjeg dana.

Pritiskom gumba mogu se razgledati video

Brijuni proveli projekte vrijedne gotovo 20 milijuna kuna

Osim uređenja prezentacijskog centra, na otočju je provedena milijun kuna vrijedna sanacija etnografskog muzeja, dok je u crkvu Sv. Germana uloženo 312.448 kuna. K tome, nabavljeni su vatrogasna oprema, strojevi i elektromobili u vrijednosti 3,7 milijuna kuna, a projektom "Zelena linija" ukupne vrijednosti 5,7 milijuna kuna, obuhvaćena je nabava električnih i hibridnih vozila, izgradnja punionica za električna vozila, nabava patrolnog hibridnog plovila.

Dino centar, Fazenerija, Mediteranski vrt...

U pripremi je izrada dokumentacije za projekt "Suvremeni turistički doživljaj skrivenih posebnosti Brijuna" koji će se aplicirati za financiranje iz EU fondova. Vrijednost projekta procjenjuje se na 22,8 milijuna kuna. Projektom se, među ostalim, planira izgradnja Dino centra posvećenog geološkim i paleontološkim fenomenima brijunskog otočja, šetnica tradicionalnih zanata, Živa voda - obnova spomen-izvora kameno staklene piramidalne konstrukcije iznad bušotine vode, Fazenerija - prezentacijski centar autohtonih pasmina peradi, Staza kroz kamenolom, Mediteranski vrt.

U Ministarstvu zaštite okoliša ističu da je u infrastrukturne projekte u zaštićenim područjima u Hrvatskoj, u protekle četiri godine uloženo čak 400 milijuna kuna, a za EU sufinanciranje pripremaju se novi projekti vrijedni preko pola milijarde kuna.

snimci iz zraka svih 14 otoka Brijunskog arhipelaga, a mirisima i igrom vrtnje, skeniranjem i aplikacijama, posjetitelji se mogu upoznati s florom i faunom otočja, a tu je i prostor namijenjen podmorskom svijetu. U sklopu centra nalazi se i učionica opremljena mikroskopima i didaktičkom opremom za edukativne radionice, a cijeli obilazak upotpunjuju prostorije

ugroze i svijesti te suvenirnica.

Kuću za brodice je 1902. godine dao sagraditi Paul Kupelwieser, austrijski industrijalac, ondašnji vlasnik Briona, po projektu mladog bečkog arhitekta Eduarda Kramera, kao kombinaciju stambene kuće i spremišta za brodice. U gradnji je po prvi put korišten armirani beton, za ono vrijeme apsolutna novost u civilnoj stanogradnji, a

radove je izvela tvrtka Ast & Comp. iz Graza. U kući je sa suprugom Marijom i sinom Gerhardom više od 30 godina živio i radio otočki liječnik Otto Lenz.

Od završetka Drugog svjetskog rata do 60-ih godina, u Kući za brodice bila je smještena uprava otočja. 1965. godine u istom se prostoru izlaže Prirodoslovna zbirka, koja se 1986. seli u današnji prostor u prizemlju zgrade muzeja.

Od 1986. pa sve do 2012., objekt nije bio u funkciji, a nakon građevinske sanacije, Kuća se ponovno koristi kao izložbeni prostor za povremene izložbe i edukativne radionice za djecu te razna predavanja.

Bečki arhitekt Eduard Kramer po čijem je projektu izgrađena Kuća za brodice, bio je učenik istaknutog arhitekta Otta Wagnera. Ta jednokatna građevina koja izrasta iz mora, predstavljala je veliki izazov mladom arhitektu koji u radu na njoj pokazao svu svoju vještinu.

Prizemni dio kuće rastvoren je prema moru, četirima visokim lučnim otvorima, spremištima za brodice. Na katu dominira prostrani otvoreni balkon

ZA BRODICE" U KOJU JE ULOŽENO 9 MILIJUNA KUNA

vraćen stari sjaj!

s elegantnom ogradom od kovana željeza, a s kopnene strane je ulaz od kojeg zavojito stubište vodi u stambeni prostor. Tu je i ulaz u spremište za brodice iznad kojeg se nalazi grb sa simbolima metalurgije, Kupelwieserova životnoga poziva.

U kući živjela obitelj Lenz

U kući je sa suprugom Marijom i sinom Gerhardom više od 30 godina živio i radio otočki liječnik Otto Lenz, svestrana ličnost koja uza sve svoje obveze nalazi vremena za slikanje i pisanje. Piše za otočne novine, a objavljuje i prvi vodič Brijuna. Nakon samoubojstva Karla Kupelwiesera, od 1931. godine, angažira se i kao upravitelj hotela. Ljepota otoka i ljubav prema prirodi s jedne, kao i bogat društveni život s druge strane, činili su život u Kući za brodice privlačnim izborom.

U preko trideset godina rada, ordinacija dr. Lenza u Kući za brodice vidjela je najrazličitije pacijente: od kažnjenika iz koparske kaznionice koji su radili na izgradnji ho-

Edukacija u prirodicentar približiti školarcima i studentima

☀ Voditelj cijelog projekta Eduard Kolić istaknuo je da je sve krenulo prije godinu i pol dana nakon što je odrađen idejni i izvedbeni dio, a na projektu su uz njega radile i biologinje Alena Sprčić i Moira Buršić te vanjski suradnici.

-Cijeli centar sastoji se od osam tematskih soba u kojima smo nastojali uključiti i prezentirati sve elemente koji se tiču prirodnih elemenata te kulturne i povijesne baštine Brijuna. Sve se teme mogu koristiti i u školskim programima, a cilj nam je da djeca kako ona vrtičke dobi, tako i školarci i studenti, mogu ovdje na terenu učiti i educirati se. Centar će od ožujka iduće godine moći posjećivati izletnici, a moći će ga praktično koristiti i ciljane skupine jer u sklopu samog centra organizirat ćemo razne edukativne programe, veli Kolić i dodaje:

-Naši edukatori iz stručne služba će s dva elektro-vlaka voziti djecu po otočju kako bi na terenu, u prirodi, mogli istraživati sve ono što su naučili u učionicama. Potom će u samoj kući za brodice sve to moći još jednom istražiti i uz to pratiti laboratorijske analize. Mi smo umreženi s ostalim nacionalnim parkovima Europe i cilj nam je razmjenjivati znanstvenike i edukatore te raditi na tome da naši školarci i studenti posjećuju slične parkove u Europi ali i obrnuto, zaključio je Kolić.

tela, do najrazmaženijih hotelskih gostiju. Nakon završetka Prvog svjetskog rata, na otoku dolazi do velikih promjena. Brijuni su i dalje u vlasništvu obitelji Kupelwieser, ali potpisivanjem Rapalskog ugovora 1920. godine postaju dijelom talijanskoga teritorija.

Unatoč činjenici da su se našli u drugoj državi, Lenzovi ostaju na otoku i prilagođavaju se novim uvjetima i zahtjevima, kao i učenju novoga jezika. Brijuni više nisu lječilište, već postaju otok

mladosti, sporta i zabave, čime se mijenja i sama struktura gostiju. Jačanjem fašizma za Lenzove, obitelj židovskoga podrijetla, više nije bilo mjesta na otoku, zbog čega 1938. godine napuštaju Brijune i sele se u Opatiju, gdje provode ostatak života.

Godine 1956. Otto i Maria Lenz predaju arhivu Uprave otočja Brioni, sve svoje s ljubavlju čuvane uspomene: fotografije, članke, knjigu Otta Lenza Spaziergänge auf Brioni / Šetnje po Brijunima, kao i strojopis memoara Ma-

rije Lenz von Guttenberg Das verlorene Paradies / Izgubljeni raj.

Sanacija 2012. godine

Nakon neophodne građevinske sanacije objekta na ljetu 2012. godine, nepovratnim sredstvima Svjetske banke u iznosu 2,6 milijuna kuna, Kuća se ponovno koristi kao izložbeni prostor za povremene izložbe; poput one Hansa Kupelwiesera "Bye bye Anopheles", te za godišnje izlaganje studentskih radova nastalih tijekom Međunarodne radionice ar-

hitekture fortifikacija, koja se na Brijunima održava već 14 godina za redom ali i za edukativne radionice za djecu i razna predavanja.

Istovremeno je i dalje uz potporu Ministarstva zaštite okoliša i prirode kroz Projekt integracije u EU Natura 2000 (NIP projekt), u konzultaciji tima stručnjaka u interpretaciji prirodne i kulturne baštine izrađeno konačno muzeološko rješenje postava sadašnjeg edukacijskog posjetiteljskog centra. Ukupno 110.000 kuna bespovratnih sredstava MedPAN-a,

Mreže zaštićenih područja Mediterana, uloženo je 2013. godine provedbom europskog projekta u nabavu opreme za edukaciju i opremanje učionice u Čamčarnici.

U projektiranje i unutarnje uređenje interpretacijskog sadržaja Kuće za brodice tijekom 2014. i 2015. godine uloženo je 3,2 milijuna kuna putem NIP projekta Ministarstva zaštite okoliša i prirode te 4,9 milijuna kuna nepovratnih sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

FAŽANA USPJEŠNA U PROJEKTIMA ENERGETSKE UČINKOVITOST I ZAŠTITE OKOLIŠA

Spremni dočekali zbrinjavanje otpada

Fažana je preko natječaja Fonda za energetske učinkovitost i zaštitu okoliša nabavila komunalnu opremu za prikupljanje i gospodarenje otpadom vrijednu 390 tisuća kuna i time je nastavila dobar niz projekata ugradnje ekološke rasvjete i termoizolacije zgrade Općine iz prethodnih godina

Piše **Zvezdan STRAHINJA**

Zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u Fažani su ozbiljno shvatili, pa i iskoristili ono što im nadležni državni fond omogućuje u nastojanju da unaprijede te dvije smjernice na svom području. Samo u ovoj godini aplicirali su uspješno na tri javna poziva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i tako realizirali tri projekta usmjerenih na prikupljanje i gospodarenje otpadom vrijedne 390 tisuća kuna.

Nova komunalna oprema

Općina je tako, uz sufinanciranje Fonda, ove jeseni nabavila sjekač drvene mase čija je vrijednost veća od 108 tisuća kuna, zatim mobilno reciklažno dvorište za sakupljanje komunalnog otpada vrijedno 97 tisuća kuna i kante s čipovima namijenjene sakupljanje miješanog komunalnog otpada vrijednije od 184 tisuća kuna. U sva tri projekta Fond sudjeluje sa 40 posto sredstava, odnosno s oko 150 tisuća kuna.

Zahvaljujući tome, fažanska tvrtka Komunalac odnedavno raspolaže s 1.100 kanti, od čega 990 kanti zapremine 120 litara i 110 kanti od 240 litara. Spremni će biti podijeljeni kućanstvima, a kada bude uređen sustav naplata odvoza i zbrinjavanje otpada u skladu s količinom, očitovanjem čipova na kamionima vodit će se evidencija o troškovima odvoza po kućanstva. Time će i mještani biti primorani na razdvajanje otpada - miješani komunalni od korisnog namijenjenog daljnjoj recikla-

Od prošle godine i Općinska uprava s energetske učinkovitijom fasadom

Sjekač drvene mase od zelenog otpada stvara materijal za kompostiranje

Novi režim odvoza otpada spremno čeka 1.100 kanti s čipovima

ži. Spremni su spremni, pulska je Herculanica, koja gospodari otpadom, na svoje kamione ugradila čipove, ali još se čeka odluka na koji će se način naplata provoditi.

I novo mobilno reciklažno dvorište ima za cilj prikupljanje vrijednog materijala za reciklažu, ali i opasnog otpada poput lijekova i baterija koje je potrebno zbrinuti na propisani način. Riječ je o metalnom kontejneru opremljenom svom potreb-

nom opremom za prihvatanje opasnog otpada, a koji se može kamionom prevoziti po naseljima i mještanima olakšati odlaganje otpada. Nisu to jedini projekti energetske učinkovitosti i zaštite okoliša za koje Fažanci vjeruju da Fond prepoznaje njihov značaj.

Zamjena stare LED rasvjetom

- Općina će se i dalje natjecati na takvim natječajima, pa tako očekujemo i onaj za zamjenu stare jav-

Mobilno reciklažno dvorište - kontejner za prihvatanje opasnog otpada

Zeleni otpad postaje kompost

Pomoću sjekača drvene mase fažanski komunalci će se reciklažom baviti na licu mjesta, u svom dvorištu. Usitnjavanjem zelenog otpada, koji se prema europskim odredbama više neće smjeti spaljivati, stvara se materijal pogodan za kompostiranje. Tako će vrijedan humus dobivati i komunalci, koji održavanjem zelenih površina stvaraju izuzetno puno zelenog otpada, ali o mještani nakon prerađivanja lišća i granja iz svog dvorišta.

ne rasvjete novom učinkovitijom i ekološki prihvatljivijom. Gdje smo mogli, mi smo ugradili solarnu, a staru ćemo zamjenjivati LED rasvjetom, poručila je nedavno prilikom

predstavljanja "zelenih" projekata načelnica Ada Damjanac. Uostalom, u 2016. godinu Fažana ulazi s Programom gradnje komunalne infrastrukture kojim si je zacrtala odvojiti 400 tisuća kuna za solarnu rasvjetu. Prednost takvih tijela je ne samo taj što za osvijetljavanje ulica koristi ekološki dobivenu energiju, čime se i smanjuju računi Općine za struju, nego rasvjeta konačno može stići i u područja neriješenih imovinskih odnosa zbog koji je onemogućeno provlačenje kablova za napajanje. U sljedećoj godini, Općina proračunom računa i na 200 tisuća kuna pomoći Iz Fonda energetske učinkovitost.

Solarnu rasvjetu Općina je ugrađivala u Valbandu još 2012. godine, kao prva u Istri, a početkom 2014. zaključen je i ugovor s Fondom o zajedničkom financiranju izgradnje nove cestovne javne rasvjete u

Puljskoj ulici i na cesti Fažana-Pula na lokaciji Šurida-Valbandon. Fond se obvezao u tom projektu sudjelovati s gotovo 100 tisuća kuna - pomoć je mogla iznositi najviše 40 posto opravdanih troškova investicije, ali ne više od 108 tisuća kuna.

Obnova zgrade Općine

Lani je pak Općina Fažana zaključila Ugovor s Ministarstvom gospodarstva o dodijeli bespovratnih sredstava u okviru poziva za mjeru A - državne potpore za energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Na osnovu toga dodijeljeno joj je oko 73 tisuća kuna za rekonstrukciju fasade zgrade općinske uprave. Na taj je način obnovljen, odnosno termoizoliran objekt koji se veže i s netom obnovljenim Multimedijalnim centrom.

U rujnu prošle godine zaključen je i ugovor o zajedničkom financiranju Programa povećanja energetske učinkovitosti obiteljskih kuća temeljem kojeg se Fond obvezao sufinancirati mještanima Fažane 40 posto prihvatljivih troškova, ali ne više od 30.000 kuna po obiteljskoj kući. Općina pak građanima pokriva 10 posto investicije, ali ne više od 3.000 kuna po kući. U tu je svrhu Općina provela više natječaja i isplatila svoj dio građanima čiji su projekti zadovoljili na natječaju, dok isplatu fonda investitori još uvijek čekaju.

Zaključen je tada između Općine i Fonda ugovor o zajedničkom financiranju Programa korištenja obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama, ali nažalost, na natječajima se nisu odazvali kandidati čiji bi zahtjevi zadovoljili uvjete i kriterije.

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve srijede u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom